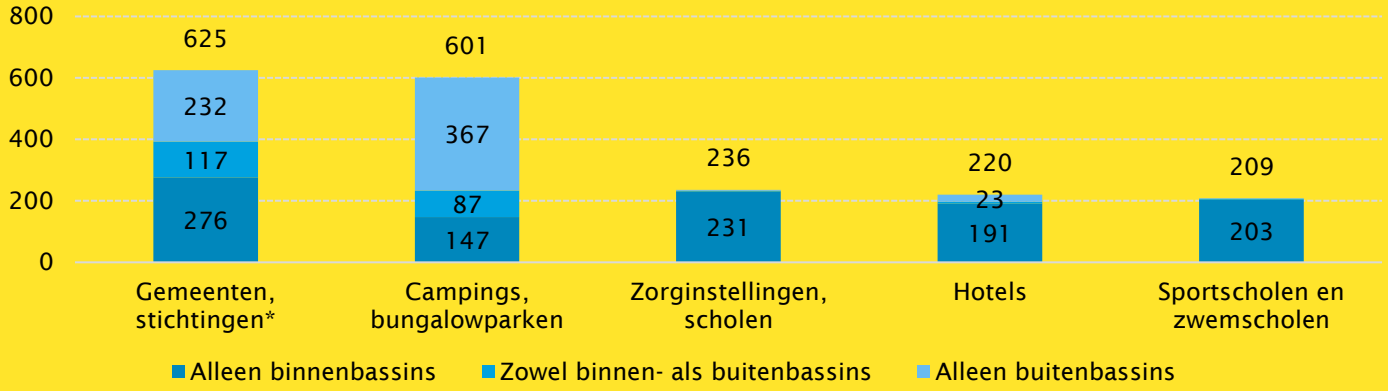
Aantal zwembaden in Nederland

Overzicht van de zwembaden opgenomen in de Database SportAanbod december 2020

Factsheet 2021/6

Corry Floor & Karin Wezenberg-Hoenderkamp

Figuur 1. Aantal zwembaden in Nederland naar type organisatie en soort zwembad (binnen/buiten/beide) (n=1.891)

*'Gemeenten, stichtingen' betreft zwembaden in eigendom van een gemeente of gesubsidieerd door gemeenten. Exploitatie kan wel in handen zijn van andere organisaties. Bron: Database SportAanbod december 2020.

Zwembaden spelen een belangrijke rol in het aanbod van sport en recreatie. Ongeveer een op de vijf volwassenen en twee op de vijf kinderen maken jaarlijks gebruik van een zwembad voor sport, zwemles of recreatie (NSO, 2018).

In dit factsheet worden verschillende typen zwembaden onderscheiden, naar type organisatie en naar soort zwembad (binnen/buiten/beide) (figuur 1). Privézwembaden en zwembaden bij sauna- of wellnesscomplexen zijn niet meegenomen.

Typen zwembaden

In de Database SportAanbod (DSA) worden zwembaden getypeerd naar aard – bij wat voor type organisatie het zwembad hoort – en naar soort bassins – binnen, buiten of beide. In Nederland zijn in 2020 bijna 1.900 zwembaden. Ruim de helft van de zwembaden heeft alleen binnenbassins, een derde heeft alleen buitenbassins. De overig zwembaden hebben zowel binnen- als buitenbassins of een bassin met een hybride functie (11%). Tot deze laatste categorie behoren bijvoorbeeld zwembaden waarbij het dak kan worden opengeschoven.

Uitgesplitst naar type organisatie zijn zwembaden van gemeenten of stichtingen en zwembaden bij campings en bungalowparken de grootste categorieën (figuur 1).

In Nederland zijn 625 zwembaden in eigendom van gemeenten of stichtingen met een publieke taak. Dit zijn openbare zwembaden. Ruim een derde van deze zwembaden heeft alleen buitenbassins, bijna 20 procent heeft een zowel binnen- als buitenbassins en iets minder dan de helft heeft alleen binnenbassins.

Ongeveer 600 zwembaden horen bij een camping of bungalowpark. Deze zwembaden zijn vooral toegankelijk voor eigen gasten, maar soms ook voor bezoekers van buitenaf (bijvoorbeeld voor leszwemmen). Het merendeel van deze zwembaden heeft alleen buitenbassin(s). Een klein deel betreft zwembaden met beide typen bassins (14%), waarbij de hybride vorm van zwembaden veel voorkomt.

De 236 zwembaden bij zorginstellingen en scholen zijn veelal overdekte zwembaden die worden ingezet voor therapeutische doeleinden. In 220 hotels in Nederland is een, meestal overdekt, zwembad aanwezig. Primair dienen deze als faciliteit voor gasten, maar soms worden er ook andere activiteiten aangeboden, zoals leszwemmen of aquasporten. De ruim 200 zwembaden bij sport- en zwemscholen zijn vaak overdekt. Het aanbod in deze accommodaties is veelal commercieel van aard en onder andere gericht op leszwemactiviteiten, aquasporten en banenzwemmen.

Spreiding zwembaden in Nederland

De verdeling van zwembaden is in Nederland niet geheel evenredig. In absolute aantallen zijn in de provincies Gelderland en Noord-Brabant de meeste zwembaden te vinden (tabel 1). Als het aantal zwembaden wordt afgezet tegen het aantal inwoners, valt op dat vooral Zeeland relatief veel zwembaden heeft. Dit valt grotendeels te

Neem voor meer informatie contact op met: Corry Floor
Mulier Instituut | T 030-7210220 | info@mulierinsituut.nl | www.mulierinstituut.nl

Tabel 1. Zwembaden in Nederland afgezet tegen provincie en inwonertal

	Inwonertal	Aantal zwembaden	Aantal zwembaden per 10.000 inwoners		
			Totaal	Openbare zwembaden	Andere zwembaden
Zuid-Holland	3.708.696	247	0,7	0,3	0,4
Noord-Holland	2.879.527	199	0,7	0,3	0,4
Noord-Brabant	2.562.955	309	1,2	0,3	0,9
Gelderland	2.085.952	324	1,6	0,4	1,2
Utrecht	1.354.834	61	0,5	0,3	0,2
Overijssel	1.162.406	191	1,6	0,4	1,2
Limburg	1.117.201	175	1,6	0,4	1,2
Friesland	649.957	103	1,6	0,6	1,0
Groningen	585.866	69	1,2	0,6	0,6
Drenthe	493.682	79	1,6	0,7	0,9
Flevoland	423.021	38	0,9	0,2	0,7
Zeeland	383.488	96	2,6	0,5	2,1
Nederland	*17.407.585*	*1.891*	*1,1*	*0,4*	*0,7*

Bron: Database SportAanbod december 2020.

verklaren door de vele zwembaden bij bungalowparken, campings en hotels. Daarnaast zorgt de lage bevolkingsdichtheid in de provincie, net als bij de drie noordelijke provincies, voor een relatief groot aantal (openbare) zwembaden. De reisafstand naar een zwembad is in dunbevolkte gebieden groter. Om toch te voorzien in zwemwater zijn hier meer (vaak kleinere) zwembaden.

Noord-Holland en Zuid-Holland hebben de minste zwembaden per 10.000 inwoners. Uit ervaringen in onderzoeken naar zwemwaterbehoefte weten we dat in dichtbevolkte gebieden vaak grotere zwembaden zijn, waar meer mensen tegelijkertijd gebruik van kunnen maken. Het aantal zwembaden zegt dus niet per definitie iets over de beschikbare hoeveelheid zwemwater.

Spreiding naar gemeentegrootte

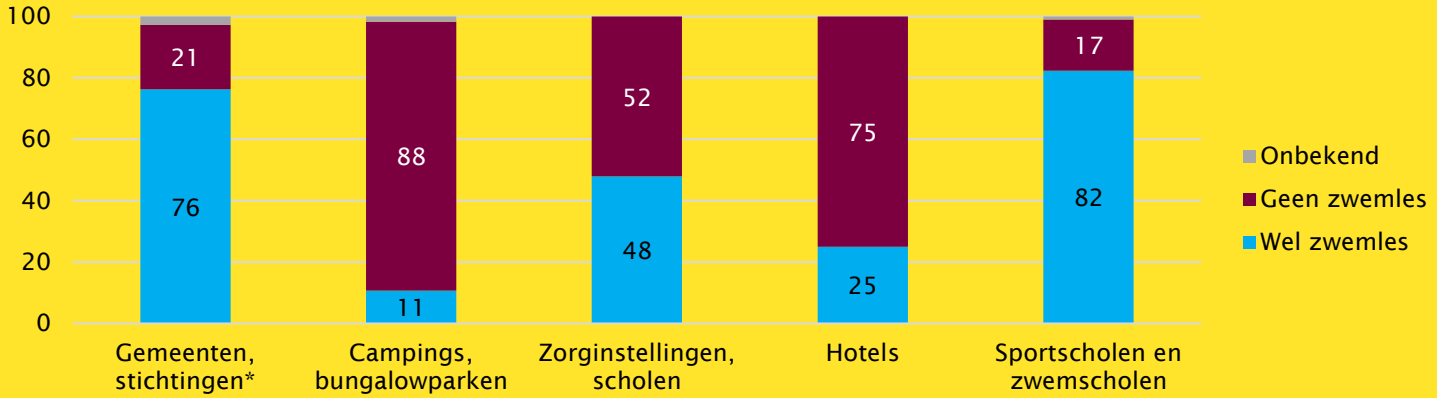
Uit de DSA blijkt dat niet in alle gemeenten in Nederland een zwembad gevestigd is (tabel 2). In Nederland zijn zeven gemeenten zonder zwembad en 32 gemeenten zonder openbaar zwembad. Deze gemeenten hebben allemaal minder dan 50.000 inwoners. De inwoners van deze gemeenten moeten voor hun zwemactiviteiten dus gebruikmaken van voorzieningen in andere gemeenten. In drie gemeenten met 50.000-100.000 inwoners is enkel een openbaar zwembad gevestigd. In gemeenten met 100.000 of meer inwoners is altijd minimaal één openbaar en één ander zwembad gevestigd.

Tabel 2. Aantal gemeenten in Nederland met/zonder zwembad, uitgesplitst naar gemeentegrootte, in totaal en per type zwembad

	Aantal gemeenten	Totaal		Openbaar zwembad		Ander zwembad	
		Ja	Nee	Ja	Nee	Ja	Nee
tot 20.000 inwoners	78	72	6	57	21	58	20
20.000-50.000 inwoners	193	192	1	182	11	157	36
50.000-100.000 inwoners	53	53	0	53	0	50	3
100.000 inwoners of meer	31	31	0	31	0	31	0
Totaal	*355*	*348*	*7*	*323*	*32*	*296*	*59*

Bron: Database SportAanbod december 2020.

Figuur 2. Percentage zwembaden in Nederland waar leszwemmen wordt aangeboden, afgezet tegen type organisatie

*'Gemeenten, stichtingen' betreft zwembaden in eigendom van of gesubsidieerd door gemeenten. Exploitatie kan wel in handen zijn van andere organisaties. Bron: Database SportAanbod december 2020.

Leszwemmen

In zwembaden vinden verschillende activiteiten plaats. Een veelvoorkomende activiteit is leszwemmen: de zwemactiviteiten van kinderen met als doel het behalen van een zwemdiploma. Leszwemmen kan worden aangeboden door de exploitant van het zwembad, maar ook door een commerciële zwemschool of vereniging.

In bijna de helft van de zwembaden in Nederland wordt zwemles aangeboden (figuur 2). In allerlei verschillende typen zwembaden wordt zwemles aangeboden, het meest in openbare zwembaden en bij sport- en zwemscholen. De openbare zwembaden waar geen zwemles wordt aangeboden, zijn bijna allemaal openluchtzwembaden. In de binnen- en combizwembaden wordt overwegend wel zwemles aangeboden. Van ongeveer een derde van de openbare openluchtzwembaden is bekend dat er in de zomerperiode zwemles wordt aangeboden.

Ook wordt bij vier op de vijf sportscholen en zwemscholen zwemles aangeboden. Bij campings, hotels en zorginstellingen is dit minder vaak het geval.

Conclusie

In Nederland zijn bijna 1.900 zwembaden. 625 daarvan zijn zwembaden in gemeentelijk eigendom of gesubsidieerd door gemeenten, waarvan ongeveer een derde een openluchtzwembad is. Een andere grote categorie zijn zwembaden bij campings en bungalowparken (bijna 600 zwembaden). De verdeling van zwembaden in Nederland is niet gelijk. In dichtbevolkte gebieden zijn per 10.000 inwoners minder zwembaden dan in dunbevolktere gebieden.

Leszwemmen wordt vooral aangeboden in binnenzwembaden. Het gaat hier om de binnenzwembaden van zwem- en sportscholen en van gemeenten en (door gemeenten gesubsidieerde) stichtingen.

In een volgend factsheet gaan we verder in op de kenmerken van zwembaden door meer inzicht te geven in de verschillende bassins in een zwembad. Dan wordt meer zicht gegeven op de verschillen tussen zwembaden in stedelijke en minder stedelijke gebieden.

Notitie

In dit factsheet zijn de eerste uitkomsten van de inventarisatie zwembaden gedeeld. Hierbij moet rekening worden gehouden met het feit dat het aanbod aan zwembaden in Nederland altijd in beweging is. De weergave is dan ook een momentopname van december 2020.

In de DSA registreert het Mulier Instituut informatie over de sportaccommodaties in Nederland. In de periode 2018-2020 is gedetailleerde informatie over zwembaden in Nederland verzameld. Vóór deze inventarisatie was de laaste grote update van de data in 2012 uitgevoerd, via de zwemmonitor. In de periode 2018-2020 is ervoor gekozen informatie over het aantal zwembaden in Nederland te verzamelen via provincies, belrondes en deskresearch. Met behulp van deze gegevens is de DSA geactualiseerd.